



GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

1241
2805/2007



Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind retrocedarea lăcașurilor de cult către Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, confiscate de Statul Român prin efectul Decretului-Lege 358 din 1948, inițiată de doamna senator Liliana Lucia Tomoiagă din Grupul parlamentar al PSD (Bp. 180/2007).*

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare retrocedarea lăcașurilor de cult către Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, confiscate de Statul Român prin *Decretul-lege nr. 358/1948 pentru stabilirea situației de drept a fostului cult greco-catolic.*

Pentru lăcașurile de cult și alte proprietăți care nu se restituie din indiferent ce motive, se va constitui un drept de creanță al Bisericii Române Unite cu Roma, (Greco-Catolice) asupra Statului Român, asupra unei sume care să corespundă valorii evaluate a acestor bunuri la data confiscării lor abuzive, drepturile decurgând din această creanță urmând să constituie o rentă perpetuă pe care statul o va asigura anual. Întinderea acestor drepturi de creanță va fi stabilită, în termen de maximum un an, de o comisie paritară, constituită în condițiile legii.

II. Propuneri și observații

1. Regimul comunist din România a comis numeroase abuzuri prin încălcarea dreptului de proprietate al Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolice), precum și al altor culte religioase sau persoane fizice, abuzuri care au culminat cu desființarea acestui cult religios prin adoptarea Decretului nr. 358/1948.

Ca urmare a aplicării acestui act normativ, o parte a patrimoniului acestui cult religios a trecut în proprietatea statului, o parte în proprietatea Bisericii Ortodoxe Române, iar o parte a intrat în circuitul civil, fiind înstrăinat, devenind proprietatea persoanelor fizice, iar unele au fost chiar înstrăinate în cadrul procesului de privatizare.

Îndreptarea acestor abuzuri s-a început imediat după Revoluția din decembrie 1989, prin adoptarea Decretului nr. 9/1989 care a abrogat Decretul-lege nr. 358/1948, Biserica Unită cu Roma, (Greco-Catolică), fiind recunoscută după mai bine de 40 de ani.

Ulterior, legiuitorul român a adoptat *Decretul-lege nr. 126/1990 privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma* prin care s-a încercat o reparare a nedreptăților comise de regimul comunist având ca principii de bază restituirea în natură, în cazurile în care acest lucru este posibil, și dialogul interconfesional în situația imobilelor preluate de statul comunist și care au devenit proprietatea Bisericii Ortodoxe Române.

În același sens este și Declarația-apel din 29 decembrie 1994 a Senatului României prin care a fost adresat conducerilor Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică) și Bisericii Ortodoxe Române un apel, chemând la înțelegere în spirit ecumenic pentru soluționarea tuturor stărilor tensionate existente între cele două culte religioase.

De asemenea, prin *Hotărârea Guvernului nr. 466/1992 privind aprobarea propunerilor Comisiei Centrale pentru inventarierea bunurilor proprietatea statului fostei proprietăți ale Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică) și predarea acestora către Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică)*, emisă în baza art. 2 din Decretul-lege nr. 126/1990, a fost dispusă restituirea unui număr de 80 imobile cuprinse în anexa la hotărârea sus-menționată.

În acest context, considerăm că, deși propunerea legislativă vizează repararea abuzurilor comise de către regimul comunist împotriva Bisericii Române Unite cu Roma, (Greco-Catolice), aceasta nu ține seama de realitățile sociale, juridice și în unele cazuri chiar economice, intervenite în

cei peste 60 de ani care au trecut de la instaurarea regimului comunist în România.

Astfel, putem spune că este foarte dificil din punct de vedere juridic ca abuzurile cauzate de un regim comunist, dictatorial, care nu a respectat legile, Constituția, precum și tratatele internaționale în vigoare la momentul săvârșirii acestora, să fie reparate prin mijloacele unui stat de drept, democratic, cum este România.

2. Prin *Decretul-Lege nr.126/1990 privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma (Greco-catolică)*, a fost recunoscută oficial Biserica Română Unită cu Roma (Greco-catolică). Astfel, prin acest act normativ s-a prevăzut restituirea proprietăților confiscate într-un mod abuziv prin *Decretul nr.358/1948*, cu excepția moșiilor, situația juridică a imobilelor urmând a fi stabilită de către o comisie mixtă, formată din reprezentanți clericali ai Bisericii Române Unite cu Roma și ai Bisericii Ortodoxe Române, ținând seama de dorința credincioșilor din comunitățile care dețin aceste bunuri.

Ulterior, prevederile *Decretului-Lege nr.126/1990* au fost completate prin *Ordonanța Guvernului nr.64/2004*, aprobată prin *Legea nr.182/2005*, prin care sunt introduse o serie de completări menite a fluidiza și eficientiza procedura de lucru la nivelul comisiei, iar în măsura în care la termenul stabilit pentru convocarea comisiei aceasta nu se întrunește sau dacă nu se ajunge la nici un rezultat în cadrul comisiei ori decizia nemulțumește una dintre părți, partea interesată are deschisă calea acțiunii în justiție, potrivit dreptului comun.

Față de cele menționate, având în vedere că situația bunurilor aparținând Bisericii Române Unite cu Roma, preluate de stat prin *Decretul-lege nr.358/1948*, a fost deja reglementată prin *Decretul-Lege nr.126/1990*, în măsura în care se dorește elaborarea unui nou act normativ care să reglementeze aceeași situație, *se impune*, în vederea evitării unui paralelism legislativ, abrogarea primului act normativ.

3. Propunerea legislativă este lacunară în ceea ce privește procedurile, mecanismele precum și instituțiile abilitate să pună în practică actul normativ.

Totodată, deși la **art. II** se menționează faptul că „*Anexa 1 (...) face parte integrantă din prezenta lege*”, această anexă nu a fost prezentată spre analiză împreună cu propunerea legislativă.

De asemenea, cu toate că titlul arată cu claritate faptul că propunerea legislativă privește exclusiv retrocedarea lăcașurilor de cult, **articolul III** extinde obiectul de reglementare propus și cuprinde, în mod generic, „*alte proprietăți care nu se restituie din indiferent ce motive*”, suprapunându-se astfel peste obiectul de reglementare al altor acte normative cu aplicabilitate specială, respectiv:

- Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,



Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului